

”Ditt tal skall vara ja, ja och nej, nej.”

Allt utöver det kommer från den onde, sägs det i Bibeln. Och citatet tränger sig på när man läst Regeringens Energiproposition. Och det gäller även efter att skummat igenom oppositionens motförslag.

Se här ett exempel från propositionen under rubriken: ”Skärpta regler och insatser för energieffektivisering i bebyggelsen”.

”Arbetet med energihushållningskrav i samband med en ändring av en byggnad bör fortsätta. Krav på effektivare energianvändning bör ställas i samband med att olika åtgärder för ombyggnad och underhåll vidtas i byggnader, i likhet med andra tekniska egenskapskrav som då också kan aktualiseras. En ändamålsenlig avvägning mellan kraven behöver göras. Regeringens grundläggande syn är fortsatt att det är av yttersta vikt att möjligheter till energieffektivisering tas tillvara vid ändring av byggnad.”

Tack! Men vad vill man och hur långt är man beredd att gå? Vi delar regeringens grundläggande syn, men delar den vår? Att ordet BÖR skall ersättas med SKALL!? Att det är ändamålsenligt att driva effektiviseringskravet långt eftersom det som regel också innebär att ”andra tekniska egenskapskrav” uppfylls.

Man kan stå ut med att Effektiviseringsutredningen duckade undan alla de skarpa kraven från EU:s energitjänstedirektiv, men våra styrande politiker kan inte fortsätta den manövern. De kan ursäkta sig med att deras proposition är en handlingsplan som senare skall förses med budget och därmed om sättas i aktivitet.

Men det ser inte så lovande ut!

Hans Nilsson, vice ordförande

Alla medlemmar välkomna till årsmötet den 26 maj

Föreningen Sveriges Energirådgivare har sitt årsmöte i Stockholm den 26 maj. Då kommer bland annat en ny styrelse att utses.

Program för den 26 maj 2009 på City Conference i Stockholm

09:30 Kaffe + bulle

10:00–12:00 **Årsmöte EEF**

12:00–12:40 **Lunchföredrag med Svante Axelsson**, Naturskyddsföreningen. Vi bjuder på mat och intressant föredrag. Svante kommer bland annat att tala om:

- Mobilisering inför Köpenhamn
- FSE-medlem = Bra Miljöval? Hur kan vi tillsammans göra mer nytta?
- EnergiEffektiviseringsFöretagen – efterlängtd lobbying-grupp i Naturskyddsföreningen.

13:00–ca 15:00 **Årsmöte FSE**

Svante Axelsson,
generalsekreterare
i Naturskyddsföreningen.

Ta din chans att påverka arbetet i föreningen – kom till årsmötet som är öppet för alla medlemmar! Anmäl senast den 11 maj om du vill delta i mötet på kansliet@energiradgivarna.com

Alla handlingar till Energirådgivarnas årsmöte finns på hemsidan, www.energiradgivarna.com. Ladda ner och dubbelklicka så får du upp alla dokument.

EEF har bildat egen förening

I samband med Energitinget den 11 mars beslöt Energieffektiviseringsföretagen att bilda en egen förening.

EEF, Energieffektiviseringsföretagen bildades som en sektion inom EnergiRådgivarna för några år sedan. Nu vill man gå vidare på egna ben, samtidigt som man önskar fortsätta att intimt samarbeta med föreningen EnergiRådgivarna.

– Samarbetet med Energirådgivarna kommer att fortsätta, fastslår Hans Nilsson, ordförande i den nya föreningen.

EEF – Energieffektiviseringsföretagen är en gemensam plattform för företag som

har de mest energieffektiva produkterna och som kan leverera de bästa tekniska lösningarna och tjänsterna när det gäller energieffektivitet.

– Energieffektivisering är den nya basindustrin, säger Hans Nilsson.

– Vi vill verkligen sätta energieffektivisering på kartan, säger Ulf Frisk från Swedisol, vice ordförande i EEF.

EGEN HEMSIDA

– Vi lanserar också en ny hemsida – www.eef.se – som

mer direkt vill informera om de varor och tjänster som föreningens medlemsföretag tillhandahåller, säger Ulf Frisk.

Medlemsföretagen arbetar med bland annat värmeisolering, teknisk isolering, ventilation, kyla, värme, el, belysning, VVS, solavskärmning och styr®ler.

Målet är att man under 2010 ska ha 500 medlemsföretag.

EEF håller sitt första årsmöte den 26 maj i City Conference Center (f d Norra Latin) i Stockholm.

EEF

ENERGI EFFEKTIVISERINGS FÖRETAGEN

Prenumerera gratis
på **Energimyndighe-**
tens nyhetsbrev
för energirådgivare!

Kurser för just dina behov?

Har du tips eller önskemål om vilka kurser EnergiRådgivarna skulle kunna arrangera framöver?
Kontakta i så fall styrelsemedlemmen Roland Jonsson,
roland.jonsson@vvsforetagen.se

I EnergiRådgivarnas styrelse sitter:

Lotta Bångens, ordförande
lotta.bangens@aton.se

Hans Nilsson, vice ordförande
nosslinh@telia.com

Magnus Everitt
magnus.everitt@svenskventilaton.se

Maria Perzon
maria.perzon@bengt Dahlgren.se

Jan Berglund suppleant
jan.berglund@svenskfjarrvarme.se

Michael Koucky
michael.koucky@koucky.se

Johan Schön
johan.schon@srv.se

Ingela Brandén suppleant
ingela_branden@hotmail.com

Roland Jonsson suppleant
roland.jonsson@vvsforetagen.se

Jesper Peterson
jesper.peterson@naturskyddsforeningen.se

www.energiradgivarna.com
S:t Göransgatan 84
112 38 Stockholm
tel: 08 - 343245
kansliet@energiradgivarna.com

Energiläget 2008 – gratis och omistlig

Energimyndigheten publicerar varje år en sammanställning kallad Årets Energiläge. Den innehåller en mängd intressant information och statistik över energiutvecklingen i Sverige. Skriften kan laddas ner gratis på Energimyndighetens hemsida.

Trygg Energiförsörjning är ett nytt kapitel för 2008 års utgåva. Här ger man en bild över risker och störningar som sker i energisystemet.

Allt tabellunderlag till Energiläget finns i en särskild skrift, **Energiläget i siffror**.

Underlaget utgörs i huvudsak av Energimyndighetens bearbetning av SCB:s statistik. Energimyndigheten vill ge beslutsfattare, journalister, företag, lärare och allmänhet en samlad och lättillgänglig information om utvecklingen på energiområdet.

HUSHÅLLSELEN ÖKAR

I kapitlet *Energianvändning* beskrivs exempelvis utvecklingen av användningen av hushållsel som ökat från 9,2 år 1970 till 19,5 TWh år 2006.

Energimyndigheten genomförde under 2005-08 en mätstudie för att se hur hushållselen fördelar sig på olika användningsområden. Det visar sig att spridningen är stor mellan olika hushåll: mellan 2000 och 7000 kWh/år för ett hus och mellan 1000 och 5000 kWh för en lägenhet.

Belysning är den enskilt största posten när det gäller hushållsel för alla hushåll. Därpå följer kyl och frys och sedan tv, datorer och liknande.

(El som används till golvvärme och värmefläktar bidrar till uppvärmningen av byggnaden men redovisas i statistiken delvis som hushållsel.)

UPPVÄRMNING AV BOSTÄDER

Det vanligaste sättet att värma

upp småhus i Sverige är att enbart använda elvärme, detta gällde en tredjedel av småhusen 2006. Av dessa har drygt hälften direktverkande el, resten vattenburen elvärme. Ungefär 40 % av småhusen har ett uppvärmningssystem som kombinerar användning av el med exempelvis biobränsle.

Användningen av värmepumpar i småhus har ökat kraftigt på senare år och finns nu i 30 % av småhusen.

Biobränslen används som uppvärmningsform för en tiondel av småhusen. Under perioden 2000–2007 har användningen av pellets i bostadssektorn, enligt Pelletsbranschen, ökat mer än sju gånger. År 2007 användes totalt 13,8 TWh biobränslen för uppvärmning av bostäder och lokaler.

STOR IMPORT AV BIOBRÄNSLEN

I kapitlet *Energimarknader* beskriver man hur situationen ser ut på marknaderna för el, fjärrvärme och fjärrkyla, energigaser, olja, kol och biobränslen.

Varje år importeras biobränslen såsom etanol, träpellets och torv. Uppskattningsvis 85 % av användningen av etanol som drivmedel utgörs av importerat bränsle.

Nettoimportandelen av träpellets uppskattas till knappt en femtedel, ca 358 000 ton importerades och ca 54 000 ton exporterades.

Torvimporten uppgick år 2007 till 379 000 ton.

Man betonar i skriften att det

i dagsläget inte finns någon tillfredsställande heltäckande insamling av statistik för import och export av biobränslen och därför är storleken på importen svåruppskattad. De undersökningar som gjorts av biobränsleimporten pekar på mellan 5 och 9 TWh vilket gör importen till en betydande bränslekälla.

Merparten av importen går till fjärrvärmeförsörjningen.

Omfattningen av importen av avfall, rivningsvirke och liknande bränslen sägs vara svår att uppskatta, delvis beroende på ”avfallsskattesystemens utformning i Sverige och i exportländerna med avseende på osorterat respektive sorterat avfall, dels avfallsskatternas inbördes nivåer”. Man konstaterar att det är troligt att förbränningen av avfall i Sverige fortsätter att öka de närmaste åren.

(Sverige är nettoimportör av avfall. Av anmälningspliktigt avfall tar vi in ca 600 000 ton per år varav 80 % går till energiåtervinning. Vi exporterar ca 300 000 ton och det mesta går till återvinning.

Källa: Naturvårdsverket)

text: Yrsa Westerlund

Energistatistik för småhus, flerbostadshus och lokaler 2007

Ännu mera statistik från Energimyndigheten, publicerad i april 2009 visar att:

Användningen av energi till uppvärmning och varmvatten i byggnader minskar.

Elanvändningen minskar också. Likaså oljeanvändningen.

Olja är det energislag som har minskat mest under perioden 2001-2007.

Biobränsle- och fjärrvärmeanvändningen ökar.

Årets kongress i Jönköping Anders Wijkman inbjuden

I samband med Elmias fastighetsmässa i Jönköping i oktober håller Energirådgivarna sin årliga konferens/kongress.

– Temat för mässan är energieffektivisering och därför är vi glada att kunna presentera samarbetet med en tung aktör inom detta område, säger Elmia Fastighets project director Henrik Landén.

Anders Wijkman, EU-politiker med energi- och miljöfrågor i fokus, blir inledningstalare på Energirådgivarnas konferens.

I energidebatten idag talas mycket om att investera i förnybar energi för att hejda koldioxidutsläppen. Satsningar på miljöanpassade energilösningar är viktiga

menar Energirådgivarna, men större fokus borde läggas även på energieffektivisering.

– Det är billigare att spara en terawattimme än att producera en ny för att minska koldioxidutsläppen. Det är en oerhört viktig aspekt då energifrågan diskuteras, menar Lotta Bångens, ordförande Energirådgivarna.

Inom fastighetsbranschen finns stor potential till energieffektivisering, inte minst inom de energislukande områdena ventilation, belysning och uppvärmning. Det i sin tur leder till stora kostnads- och miljöbesparingar.

– Det finns idag ett stort intresse för energieffektivisering hos många fastighetsägare, men det gäller att gå från ord till handling, säger Lotta Bångens.

STOR SPARPOTENTIAL

Produktutställningen på Elmia Fastighet och Energirådgivarnas konferens kommer att visa att de praktiska lösningarna finns inom räckhåll.

– Beräkningar som gjorts visar att energieffektiviseringspotentialen inom fastighetsbranschen är 20–30 procent. Det är ett budskap som vi vill nå ut med till fastighetsägare, konsulter i branschen och kommunala tjänstemän som jobbar med dessa frågor, uppger Lotta Bångens.

Energirådgivarnas konferens arrangeras 19-20 oktober på Elmia. Ett stort antal seminarier hålls med inbjudna experter, däribland Anders Wijkman.

Nordens största

fackmässa för fastighetsförvaltning, **Elmia Fastighet**, arrangeras vartannat år. I år hålls mässan parallellt med Fjärrvärmemässan i samarbete med Svensk Fjärrvärme. Fjärrvärmemässan – den största i sitt slag i Norden – är en mötesplats för alla med kopplingar till fjärrvärme, kraftvärme och fjärrkyla. Mässorna arrangeras 20–22 oktober 2009.

– Svenska implementeringen är inte effektivt gjord!

Energirådgivarna kritiserar i sitt ställningstagande att den svenska implementeringen av det nya byggnadsdirektivet: – den är inte effektivt gjord.

Inför behandlingen av det nya byggnadsdirektivet (Energy Performance of Buildings Directive) i ITRE skickade Energirådgivarna ett "position paper" (läs hela texten – på engelska – på www.energiradgivarna.com, publicerades som nyhet den 10 februari).

Energirådgivarna skriver bland annat:

Vi har noterat att byggnadsdirektivet kan vara ett kraftfullt instrument i EU:s energiarbete men att det idag finns flera problem med dess tillämpning.

Vi finner det allvarligt att man inte i en process som byggnadsdeklarationerna lägger sig mera vinn om att ge medborgarna/skattebetalarna mera valuta för pengarna genom att ge dem ett ordentligt beslutsunderlag.

Vi anser att de åtgärder som föreslås skall vara väl underbyggda och tydligare formulerade och vi föreslår två olika sätt för detta.

SAKNAR RIKTLINJER

Våra slutsatser bygger på synpunkter från de medlemmar vi har som arbetar dagligen med energideklarering i Sverige samt på samtal med fastighetsägare med flera.

Den svenska implementeringen är inte, enligt oss, gjord på ett

effektivt sätt. Gemensamma riktlinjer och synsätt från myndigheter saknas varför kvaliteten och kostnaden för att genomföra en deklaration varierar avsevärt.

HANDELSHINDER

Vi finner det direkt anmärkningsvärt att man i Sverige kan införa ett märkningssystem som är ett klockrent handelshinder. Detta kan ju motverkas genom en EU-gemensam "label" som ansluter till den välkända A-G märkningen. För Sverige blir olägenheten liten eftersom man ännu så länge inte genomfört särskilt många deklarationer.

*Lotta Bångens,
ordförande Föreningen Sveriges
Energirådgivare*

Många hus här i landet är gamla och kommer att finnas kvar under överskådlig framtid. Dessvärre slukar de ofta alldeles för mycket energi. En omsorgsfullt genomförd tilläggsisolering halverade Ib Möllers uppvärmningskostnader. Solfångare gjorde att oljenotan blev minimal. Nu funderar han på att gå över från importerad olja till rapsolja, av hänsyn till miljön.

Sök stöd till solvärme

Från årsskiftet 2009, finns ett nytt stöd till den som installerar en solvärmeanläggning. Stödet söks hos länsstyrelsen i det län där solvärmeanläggningen uppförs.

Solvärmeanläggningens värmeutbyte avgör hur stort stödet kan bli. Det uppgår till 2,50 kronor per kWh som solvärmeanläggningen årligen producerar. Småhus kan få maximalt 7500 kronor per lägenhet och större projekt kan få maximalt 3 miljoner kronor.

Isolering och solfångare minimerar värmekostnader

Ib Möllers stuga i Stockholmsförorten är ett riktigt bra exempel på hur genomtänkta energieffektiviseringsåtgärder kan minska uppvärmningskostnaderna.

Den tidiga april morgonen tvekar ännu om den ska ge sig hän åt solsken eller om den ska sälla sig till den långa raden av gråmulna dagar som kännetecknat denna vinter i Stockholm.

Men Ib Möller som bor i en så kallad småstuga byggd 1946 på en kulle i förorten Mälarhöjden känner nöjt på sina värmeelement och konstaterar att de ännu

håller en god värme från gårdagens solinstrålning.

– Det pratas idag mycket om solfångare och om ny forskning, men varken energihushållning eller solvärme är ju något nytt, menar Ib Möller som flyttade in i det 70 kvadratmeter stora huset med sin familj i mitten av 70-talet.

Det var precis när oljekrisen

slog till. Den förra ägaren, en ensam pensionär, förbrukade 4,5 kubikmeter olja till uppvärmning.

Nu blev det plötsligt tal om eventuell ransonering och priserna rakade i höjden.

Vad göra?

Efter en första vinter i huset med snälvärme i elementen började Ib Möller, som är arkitekt

I snart trettio år har solfångaren på taket sänkt Ib Möllers värmekostnader. Här visar han upp en bit av solfångaren.

och intresserad av energihushållning även ur ett miljöperspektiv, att planera för husets framtida uppvärmning. Siktet var inställt på lägre kostnader och ett mindre oljeberoende.

Han började med att isolera källaren (huset har hel källare), bytte panna och brännare och radiatorermostater, tätade fönstren, isolerade golv och vind. Åtgärderna gjordes allteftersom och värmebehovet minskade.

Ofta kan det se lite tråkigt ut där man tilläggsisolerat ytterväggarna. Fönstren liksom sjunker in i huset. Men Ib Möller, som tilläggsisolerat ytterväggarna 10 centimeter återanvände den gamla träpanelen och trollade lite med smygbräder runt fönstren så att man skulle slippa den effekten.

HÄLFTEN SÅ MYCKET OLJA

Det var naturligtvis huvudsakligen den noggranna tilläggsisoleringen som gjordes under 70-talet som gjorde att oljeförbrukningen sjönk med hälften, från 4,5 till ca 1,6 kubikmeter per år.

Inspirerad av de goda resultaten gick Ib Möller vidare och halverade återigen oljeförbrukningen 1982–84, nu framför allt med hjälp av 14 kvadratmeter

solfångare.

Vattnet i solfångaren, som egentligen är två stycken som ligger bredvid varandra, rinner i horisontellt liggande rörslingar som skickar vattnet nerifrån och upp under uppvärmningen. Ovanpå solfångarna, har man lagt glas som tvättas rent av regnet alltemellanåt.

ÖVERSKOTT FUKTAR UR

Den överskottsvärme som produceras på sommarhalvåret kommer väl till pass för att fukta ur källaren.

Solfångaranläggningens prestanda mättes ingående av den mätcentral för energiforskning som förut fanns vid KTH och resultaten publicerades i en Byggforskningsrapport 1984.

Husets minskade energibehov har blivit bestående och solfångaranläggningen fungerar precis lika bra än i dag efter snart 30 år i drift.

Detta är verkligen ett uppmuntrande exempel på att det faktiskt går att nå riktigt långt med genomtänkta åtgärder.

– Varken energihushållning eller solvärme är ju något nytt, och var det inte heller den gången på 1970- och -80 talen, framhåller Ib Möller.

text & bild: Yrsa Westerlund

Ny hemsida för energieffektiv belysning

Centrum för energieffektiv belysning, Ceebel, sprider forskningsresultat om hur man kan spara el med modern belysningsteknik

Ceebel finns sedan ett par månader tillbaka på webben. Här samlas information om pågående forsknings- och utvecklingsprojekt kopplade till energieffektiv belysning.

Sidan fylls kontinuerligt på med nya projekt, goda exempel på anläggningar där man genomfört energieffektiviseringar inom belysning, referat och material från seminarier mm. Hemsidan är tänkt att fungera som en portal för information om forskning och utveckling inom området.

Ceebel är ett samverkansprojekt mellan Lunds Universitet och Tekniska Högskolan i Jönköping som genomförs och finansieras inom ramen för Energimyndighetens Program för energieffektivisering inom belysningsområdet.

Ceebel ger ut ett nyhetsbrev som man kan teckna sig för på deras hemsida.

Hur går man med i sektionen för energideklarerare?

På www.energiradgivarna.com under "Bli medlem" finns en anmälningsstalong. Det går även bra att ringa till vårt kansli på 08-34 32 45.

Frågor om den nya sektionen besvaras av Lotta Bångens, 070-343 92 12 lotta.bangens@aton.se

Tipsa Dialog!

Välkomna att tipsa redaktionen om nyheter och notiser som kan vara intressanta att läsa om för andra medlemmar i EnergiRådgivarna. Mejla till jesper.peterson@naturskyddsforeningen.se eller till yrsa@bahnhof.se (redaktör för Dialog).

Höga krav på energitjuvar sparar el

Nya energikrav på cirkulationspumpar, vitvaror och tv-apparater har kommit från EU:s kommitté för ekodesign och energimärkning.

Bara beslutet om ekodesignkrav på cirkulationspumpar beräknas spara 23 TWh el per år inom EU år 2020. Det är lika mycket som Irlands årliga elförbrukning.

Tv-apparater får hårdare energikrav som troligen införs i två steg, 2010 och 2012. Vitvaror får högre energikrav och en ny energimärkning. A-G-skalan kompletteras med nya klasser som är bättre än A. Med "A-20%" menas att produkten drar 20 procent mindre energi än en A-märkt produkt.

Källa: Energimyndigheten

Värme i villan – reviderad utgåva

Översatt i pengar innebär två graders skillnad i inomhustemperatur nästan 1900 kr om året i lägre elräkning, räknat på typ-huset som värms med direktverkande el.

Standby-förlusterna kan uppgå till 10 procent av hushållselen, vilket motsvarar drygt 750 kr i ett typhus.

Detta och en massa annat smått och gott kan man läsa i Energimyndighetens reviderade skrift Värme i villan.